

10. 5. 2006

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obíhat by měla informace, ne podnikatel

Vládní návrh č. 1191 na vydání zákona, kterým se mění zákon č. [455/1991](#) Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, který je v současné době předložen Senátu, je součástí projektu označovaného zkratkou ZAP (Zjednodušení administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání). Nová právní úprava by měla zásadně usnadnit podnikatelům jednak zahájení podnikatelské činnosti, ale i provádění změn v registraci v průběhu podnikání.

K tomuto účelu by měla sloužit zejména centrální registrační místa (CRM), která začala při živnostenských úřadech vznikat v průběhu března loňského roku. Cílem, jenž má být dosažen, je snížení počtu úkonů a návštěv úřadů, které je podnikatel povinen v souvislosti s podnikáním činit. Navrhovaná novela staví na elektronické komunikaci a (byť ne zcela) odbourává tak klasickou „papírovou“ komunikaci veřejné správy s podnikateli i veřejné správy navzájem.

První podstatnější změnu zaregistrujeme již u § 6 odst. 1 citovaného zákona, kde bylo upuštěno od předkládání dokladu týkajícího se daňových nedoplatků a nedoplatků na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. V návaznosti na toto ustanovení je do uvedeného paragrafu vložen nový odstavec 3, který upravuje způsoby prokázání tzv. bezdlužnosti (potvrzení příslušného orgánu státní správy, možnost živnostenského úřadu ověřit si danou skutečnost u příslušného orgánu státní správy nebo v příslušném informačním systému veřejné správy). Příslušným informačním systémem veřejné správy je zde myšlen registr dlužníků, jehož vznik se v budoucnosti předpokládá. Novinkou v § 6 odst. 1 je zařazení mezi všeobecné podmínky provozování živnosti i bezdlužnost v oblasti pojistného na veřejném zdravotním pojištění. V tomto případě však bude postačující doložení stavu formou čestného prohlášení.

Jedním z požadavků pro provozování živnosti fyzickými osobami je i jejich bezúhonnost. Ke zjednodušení administrativy by měla přispět i úprava způsobu prokazování bezúhonnosti u cizinců z třetích zemí. Nadále by již nemuseli dokládat bezúhonnost i dokladem ze států dlouhodobého pobytu (pokud se tam zdržovali více než tři měsíce nepřetržitě) v posledních třech letech.

Nesporně zajímavým návrhem je zrušit povinnost ustanovovat odpovědného zástupce v případě volných živností pro právnické osoby (dosud § 11 odst. 4 písm. b), čímž dojde ke sjednocení právní úpravy pro právnické a fyzické osoby. Pokud se týče odpovědného zástupce, ruší se omezení možnosti vykonávat tuto funkci osobě, které bylo její živnostenské oprávnění zrušeno z důvodu neprovozování živnosti po dobu delší než 4 roky.

Zjednodušení stávající právní úpravy by se mělo týkat i prokazování právního důvodu pro užívání prostor, ve kterých má podnikatel místo podnikání, resp. právnická osoba sídlo či organizační složku podniku. Současné znění § 46 požaduje, aby fyzická osoba k ohlášení živnosti připojila doklad o vlastnickém nebo užívacím či jiném obdobném právu k objektům nebo prostorám na území České republiky, v nichž je místo podnikání (liší-li se od bydliště), nebo k objektu či prostorám, v němž je na území České republiky umístěna organizační složka podniku zahraniční osoby. U právnických osob se požaduje připojit doklad o vlastnickém nebo užívacím či jiném obdobném právu k objektu nebo prostorám, v nichž má právnická osoba na území České republiky sídlo. Navrhované znění požaduje doklad prokazující právní důvod pro užívání prostor, do nichž umístila fyzická osoba místo

podnikání, resp. v nichž má právnická osoba sídlo, není-li ohlašovaná adresa sídla již zapsaná v obchodním rejstříku nebo jiné evidenci. K doložení právního důvodu pro užívání prostor postačí písemné prohlášení vlastníka nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, kde jsou prostory umístěny, že s umístěním souhlasí., případně obdobné prohlášení osoby oprávněné nemovitostí, bytem nebo nebytovým prostorem jinak nakládat, Nové znění jak pro fyzické osoby, tak pro osoby právnické sjednocuje prokazování právního důvodu užívání s úpravou obsaženou v zákoně 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, obsaženou v § 37 odst. 2 , podle které navrhovatel při návrhu na zápis do obchodního rejstříku doloží právní důvod užívání prostor, do nichž umístil sídlo nebo místo podnikání; to platí obdobně také pro jejich případnou změnu. K doložení právního důvodu užívání prostor postačí písemné prohlášení vlastníka nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, kde jsou prostory umístěny, případně prohlášení osoby oprávněné nemovitostí, bytem nebo nebytovým prostorem jinak nakládat, že s umístěním souhlasí. Máme za to, že tato úprava je praktická a lze ji jen uvítat.

Reakcí na novelu občanského zákoníku provedenou zákonem č. [554/2004](#) Sb., konkrétně pak § 480d odst. 1, podle které může zůstavitel stanovit, aby po jeho smrti až do skončení řízení o dědictví spravoval veškerý jeho majetek náležející do dědictví nebo podnik, nemovitost či jinou část jeho majetku náležejícího do dědictví správce dědictví, je vypuštění textu z § 13, který správcem dědictví umožnil pokračovat v provozování živnosti při úmrtí podnikatele pouze za předpokladu, že byl k tomuto účelu ustanoven orgánem, který projednává dědictví.

V úvodu tohoto krátkého zastavení nad novelou živnostenského zákona jsme se zmínili o Centrálních registračních místech, která by podnikatelům měla ulehčit zejména zahájení jejich činnosti. Zásadním ustanovením (a jedná se o ustanovení nové), které upravuje soustředění činností pod CRM, je ustanovení § 45a. Fyzická osoba může společně s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi na příslušném živnostenském úřadě též podat přihlášku k daňové registraci nebo příslušné oznámení, oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti, podat přihlášku k důchodovému pojištění, podat přihlášku k nemocenskému pojištění, oznámit vznik volného pracovního místa nebo jeho obsazení a podat oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění. Vše se bude možno předkládat na tiskopise vydaném Ministerstvem průmyslu a obchodu. Následně pak toto nové ustanovení řeší některé aspekty komunikace mezi jednotlivými úřady a institucemi (finanční úřad, okresní správa sociálního zabezpečení, úřad práce a zdravotní pojišťovna). Jedná se tedy o zásadní ustanovení (na něj pak v novele navazuje celá řada konkrétních úprav), které má po legislativní stránce umožnit fungování živnostenských úřadů jako CRM. Na jedné straně bude tedy živnostenský úřad předávat příslušným orgánům (konkrétně vymezenému okruhu subjektů) potřebné údaje, na straně druhé bude mít však možnost získávat některé potřebné doklady bez nutnosti přímé účasti žadatele (např. vyžádat si výpis z Rejstříku trestů při změně odpovědného zástupce). Toto by mu mělo umožnit zejména doplnění § 46 odst. 6 citovaného zákona. Je nutno uvést, že tyto údaje mohou být vyžádány a předávány i v elektronické podobě, a to též způsobem umožňujícím dálkový přístup. V případě, kdy si bude živnostenský úřad vyžadovat údaje od jiných úřadů či institucí, dojde ke stavení procesních lhůt. Tím se má zabránit případům, kdy nebude z objektivních důvodů možno splnit lhůtu pro vydání živnostenského listu podle živnostenského zákona. Doufejme jen, že tímto nedojde k přílišnému prodloužení doby na vydání živnostenského listu.

Jako pozměňovací návrhy byly k tomuto návrhu připojeny změny jiných zákonů, mimo jiné změna zákona o některých službách informační společnosti, změna zákona o některých podmínkách v oblasti cestovního ruchu, změna zákona o hospodaření energií, změna zákona o ochraně spotřebitele a změna zákona o státní sociální podpoře. Jak je vidět, ani tento návrh zákona se nevyhnul tzv. přílepům, ale na to jsme si již v poslední době skoro zvykli.

Pokud vše půjde dobře a zákon projde Senátem a bude podepsán prezidentem republiky, nabude

účinnosti prvním dnem třetího měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Karel Zuska, Luboš Lanský
[Advokátní kancelář HOLEC,ZUSKA&Partneři](#)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)